

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/159/2024
Identifikačné číslo spisu:	6723201548
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6723201548.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyni obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému D. P., narodenému XX. D. XXXX, W. S.. D. XXXX/XX, o zaplatenie sumy 2 100,59 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 13Csp/23/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. júna 2024 sp. zn. 13CoCsp/33/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. septembra 2023 č. k. 13Csp/23/2023-279 výrokom I. zamietol žalobu a výrokom II. žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Predmetom sporu bola žaloba, ktorou sa žalobkyňa od žalovaného domáhala zaplatenia 2 100,59 eura spolu s úrokom z omeškania titulom spotrebiteľskej zmluvy o úvere.

1.1. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie po právnej stránke aplikoval ustanovenia § 261 ods.6 písm. d), § 497 Obchodného zákonníka; ustanovenie § 52 ods. 1, § 53 ods. 9, § 524 ods. 1, § 525 ods. 2, § 526 ods. 1, § 528 ods. 1, § 565, § 558 Občianskeho zákonníka, ustanovenie § 1 ods.1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“ alebo „Zákon o spotrebiteľských úveroch“); ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z. z.“ alebo „Zákon o bankách“). Po vykonanom dokazovaní mal za nesporné, že právny vzťah medzi žalobcom (jeho právnym predchodcom) a žalovaným je potrebné považovať za záväzkovo-právny, upravený Zmluvou o spotrebiteľskom úvere; žalovanému boli na základe zmluvy poskytnuté finančné prostriedky vo výške 5 800 eur. Nebolo sporné, že žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté finančné prostriedky spolu s dohodnutým úrokom v mesačných splátkach po 137 eur, ktoré boli splatné od 10. 7. 2013 až do 10. 6. 2019. Žalovaný prestal splácať splátky riadne a včas od splátky splatnej dňa 10. 10. 2015, ktorá

nebola uhradená v plnej výške; ďalšie úhrady žalovaný nevykonával. Žalobca tvrdil a dokladoval, že pred zosplatnením úveru bol žalovaný vyzvaný na úhradu dlžných splátok výzvou z 1. 2. 2016 s upozornením na možnosť zosplatnenia úveru; okresný súd nemal za preukázané doručovanie výzvy práve žalovanému; z kópie vrátenej zásielky nie je zrejмый adresát zásielky. Pôvodný veriteľ pristúpil k zosplatneniu úveru ku dňu 25. 2. 2016, zásielka s oznámením zosplatnenia bola veriteľovi vrátená ako neprevzatá z adresy uvedenej dlžníkom v zmluve ako adresa pre doručovanie. Okresný súd ustálil, že v čase zosplatnenia bol žalovaný v omeškaní viac ako tri mesiace s nezaplatenými splátkami, a to so splátkou splatnou dňa 10. 10. 2015 a so splátkou splatnou dňa 10. 11. 2015. Podmienky zosplatnenia boli podľa názoru okresného súdu splnené k splátke splatnej dňa 10. 11. 2015, nakoľko k zosplatneniu mohlo dôjsť až po uplynutí troch mesiacov (po 10. 2. 2016) a zároveň do splatnosti nasledujúcej splátky (10. 3. 2016). Okresný súd podotkol, že okolnosť riadneho doručenia výzvy pred zosplatnením nemal za preukázanú. Po ustálení skutkového stavu súvisiaceho so zosplatnením úveru okresný súd pristúpil k skúmaniu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a ustálil, že tento mal pohľadávku voči žalovanému nadobudnúť na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 20. 6. 2018 od pôvodného veriteľa Poštová banka a. s. (teraz 365.bank a. s.). Okresný súd uviedol, že k postúpeniu pohľadávky banky môže dôjsť za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.; právo banky na postúpenie pohľadávky voči dlžníkovi tretej osobe vznikne až po splnení zákonných podmienok; omeškanie dlžníka s plnením peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 dní napriek písomnej výzve na plnenie. Žalobca dokladoval splnenie podmienky výzvy pred postúpením pohľadávky na základe výzvy, ktorou pôvodný veriteľ vyzval dlžníka na zaplatenie zosplatneného dlhu zo dňa 25. 2. 2016.

1.2. K naplneniu podmienky pre postúpenie pohľadávky - výzva na zaplatenie okresný súd poukázal na rôznosť doterajšej praxe okresných a odvolacích súdov. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/266/2020 zo dňa 31. 3. 2022, v ktorom najvyšší súd uzavrel, že z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. je zrejмый reťazec úkonov, ktoré musia byť naplnené, aby mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky; prvý takýto úkon je písomná výzva banky klientovi, že je v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Z obsahu oznámenia o mimoriadnej splatnosti síce sekundárne vyplýva, že žalovaní sú pre prípad porušenia v omeškaní so splatením splátky úveru, ktoré trvá viac ako tri mesiace, avšak primárne je predmetom tejto výzvy oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Ustanovenie § 92 ods. 8 prvá veta Zákona o bankách predpokladá samostatnú a výlučnú písomnú výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čo len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľský charakter dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Okresný súd vo vzťahu k uvedenému zdôraznil, že na uvedené rozhodnutie poukázal aj iný senát najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27. 10. 2022; iný výklad k samostatnej výzve banky v novšom rozhodnutí neuviedol. Vychádzajúc z citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu tak okresný súd uzavrel, že ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách vyžaduje ako podmienku pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky adresovanú jej klientovi, že jej klient je v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku. V konaní nebolo preukázané splnenie tejto podmienky postupiteľnosti pohľadávky banky, čo má za následok, že postúpenie na žalobcu bolo neplatné v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 255 ods.1 CSP; konštatoval plný úspech žalovaného v konaní. Nakoľko si však náhradu trov konania neuplatnil a zo spisu nevyplýva, že by mu účasťou v konaní trovy vznikli, okresný súd mu náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. júna 2024 sp. zn. 13CoCsp/33/2023 podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) výrokom I. potvrdil rozsudok Okresného súdu Zvolen z 12. septembra 2023 č. k. 13Csp/23/2023-279 (rozsudok druhý v poradí), a výrokom II. žalovanému nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa so závermi súdu prvej inštancie stotožnil, keď žalobu zamietol v dôsledku absencie aktívnej vecnej legitímácie. Vo vzťahu k postúpeniu pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru odvolací súd

poukázal na právnu vetu vyplývajúcu z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 147/2017 zo dňa 24. 4. 2018, publikovaného v Zbierke pod č. 60/2018: Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon. Ďalej poukázal na rozhodovaciu prax všeobecných súdov, ktorá sa vyvíjala aj vo vzťahu k zosplatneniu pohľadávky; niektoré sudy striktne trvali na dodržaní ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka; neboli ojedinelé rozhodnutia, podľa ktorých sa druhá veta ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka (toto právo však môže veriteľ použiť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) neuplatňuje; a to z dôvodu možných problémov s doručovaním oznámenia o mimoriadnej splatnosti (predčasného zosplatnenia). Súdna prax ale dospela k záveru, že v spotrebiteľských veciach môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky až najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zaviedol nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka je podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Z ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vypláva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Z uvedeného vyplýva, že pre tú ktorú omeškanú splátku môže veriteľ úver zosplatniť len ak sú splnené podmienky vyplývajúce z § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a v prípade splnenia týchto podmienok veriteľ môže úver zosplatniť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Ak toto právo do splatnosti najbližšej splátky (podľa úverovej zmluvy, jej splátkového kalendára) veriteľ nevyužije, jeho právo na zosplatnenie pre tú ktorú splátku zaniká. Nič mu však nebráni, v prípade, že dlžník nezaplatí ani ďalšie nasledujúce splátky, vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru pre inú (ďalšiu) nezaplatenú splátku, samozrejme, iba v prípade, že podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka sú splnené aj pre túto nasledujúcu splátku. Okresný súd dospel k záveru o platnosti zosplatnenia spotrebiteľského úveru. K uvedenému odvolací súd uviedol, že s týmto záverom okresného súdu v kontexte novej praxe dovolacieho súdu nesúhlasí; a to z dôvodov uvedených v bode 18.- 18.6. rozsudku; nesprávnosť záverov okresného súdu však nemá za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia okresného súdu, ktorý zamietajúci výrok založil na absencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/266/2020 zo dňa 31. 3. 2022, ktorý v konkrétnostiach uviedol, že z ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách vyplýva „režazec úkonov, ktoré musia byť naplnené, aby mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky. Prvý takýto úkon je písomná výzva banky klientovi, že je v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Z obsahu oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti síce sekundárne vyplýva, že žalovaní sú pre prípad porušenia v omeškaní so splatením splátky úveru, ktoré trvá viac ako 3 mesiace, avšak primárne je predmetom tejto výzvy oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čo len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách.“. Odvolací súd vychádzajúc z citovaného rozhodnutia, na ktoré odkazuje aj uznesenie sp. zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27. 10. 2022, dospel k záveru, že ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku; touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný; tieto predpoklady samostatnej výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. nesplňajú. Tiež uviedol, že neobstoí tvrdenie žalobkyne, že rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/75/2020 neuviedlo právny záver zhodný s rozhodnutím sp. zn. 2Cdo/266/2020. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/75/2020

posudzujúc nastolenú dovolaciu otázku, či takáto otázka už bola v praxi dovolacieho súdu riešená, ustálil, že „predmetnými otázkami sa zaoberalo rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/266/2020, v ktorom sa riešila otázka, či výzvu, ktorou sa zároveň vyhlasuje okamžitá splatnosť pohľadávky, možno považovať za výzvu podľa ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách“; najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/75/2020 výslovne poukázal na závery vyslovené v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/266/2020 (skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách). Niet sporu o tom, že od tohto názoru sa dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/75/2020 neodklonil. Z uvedeného potom vyplýva, že podmienka pre platné postúpenie pohľadávky banky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. splnená nebola. Žalobkyňa existenciu takejto výzvy netvrdila, ani ju spolu s inými listinnými dôkazmi v priebehu konania nepredložila. Strana sporu pritom nesie zodpovednosť za výsledok sporu; musí preto zvážiť, ktoré dôkazy predloží, resp. ak ich nepredloží, musí si byť vedomá, vzhľadom na koncentráciu konania, následkov spojených s nepredložením dôkazov.

2.1. Odvolací súd sa zhodol s právnym posúdením vykonaným súdom prvej inštancie, že postúpenie pohľadávky banky (právneho predchodcu žalobcu) na žalobcu je v dôsledku uvedeného v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom, dôsledkom čoho je skutočnosť, že žalobcovi v tomto konaní aktívna vecná legitímácia nesvedčí. Poukázal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu (§ 92 ods. 8 zákona o bankách), ktoré aj správne vyložil.

2.2. Krajský súd uviedol, že žalobkyňa svoju argumentáciu oprela predovšetkým o závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/165/2022 zo dňa 27. 9. 2023. V uvedenom rozhodnutí (uznesení) sa najvyšší súd zaoberal predovšetkým náležitosťami výzvy banky na zaplatenie a riešil otázkou, či náležitosťou výzvy na zaplatenie v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. musí byť aj upozornenie klienta banky, že v prípade, ak pohľadávku neuhradí, banka postúpi svoju pohľadávku inému subjektu. Dovolací súd v citovanom rozhodnutí ustálil, že „niet žiadneho dôvodu odkláňať sa od názorov vyjadrených v judikáte R 60/2018 (rozhodnutie najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24. apríla 2018 - poznámka odvolacieho súdu) a vyžadovať, aby výzva banky adresovaná dlžníkovi v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách obsahovala ďalšie, osobitné náležitosti než tie explicitne vyjadrené“. Na inom mieste dovolací súd vyjadril, že „ak banka klienta/dlžníka písomne vyzve na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky, možno takúto písomnosť považovať za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia musí uplynúť aspoň 90 dní a následne možno pohľadávku postúpiť, pretože dlžník bol upozornený na omeškanie s úhradou jeho peňažného záväzku“. Poukázal na to, že uvedenú otázku okrajovo riešilo aj rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/191/2021, z ktorého vyplýva, že „za výzvu na plnenie pred postúpením podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky“. Dovolací súd vo veci 9Cdo/165/2022 uzavrel, že „výzvou v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru za predpokladu, že dlžník mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom takéhoto adresovaného jednostranného právneho úkonu (§ 45 ods. 1 OZ)“. S vyššie uvedenými závermi dovolacieho súdu vyslovenými v rozhodnutí sp. zn. 9Cdo/165/2022 sa odvolací súd nestotožnil v plnom rozsahu. Uviedol, že dovolací súd sa v citovanom rozhodnutí prioritne zaoberal otázkou náležitostí výzvy v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách posudzujúc, či takouto náležitosťou je aj upozornenie banky, že mieni svoju pohľadávku proti spotrebiteľovi postúpiť na iný subjekt. Pokiaľ dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 9Cdo/165/2022 odkázal na rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/191/2021, v tomto rozhodnutí bola prioritne riešená otázka doručovania jednostranného právneho úkonu jeho adresátovi; najvyšší súd ustálil, že účinnosť adresných jednostranných hmotnoprávných úkonov, ktorým je aj písomná výzva veriteľa (banky) adresovaná dlžníkovi (klientovi) na splnenie záväzku (v danom prípade výzva podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách), predpokladá, že prejav vôle je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície, nevynímajúc i neprítomnú osobu, ktorá ale musí mať konkrétnu možnosť zoznámiť sa s adresovaným právnym úkonom. Aj keď dovolací súd v rozhodnutí posudzoval otázku doručenia oznámenia o predčasnej splatnosti úveru, k potrebe osobitnej

výzvy banky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách (odlišnej od výzvy na zaplatenie v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a odlišnej od výzvy na zaplatenie, ktorá je súčasťou oznámenia o predčasnej splatnosti úveru) sa dovolací súd v citovanom rozhodnutí (sp. zn. 7Cdo/191/2021) nevyjadril. V rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24. 4. 2018, publikované pod R 60/2018, dával prioritne najvyšší súd odpoveď na otázku, či § 92 ods. 8 Zákona o bankách upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre prelomenie bankového tajomstva v prípade postúpenia pohľadávky banky na inú osobu, alebo upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu a s tým súvisiacej právnej otázky, či si banka so svojim klientom môže dojednať vzájomné práva a povinnosti odchyľne od tohto ustanovenia. Takto nastolenej dovolacej otázke zodpovedá aj právna veta rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/147/2017 (Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.). Dovolací súd ustálil, že rozhodujúcou okolnosťou v prejednávanej veci bol vo všeobecnosti fakt, že išlo o spotrebiteľský spor; zároveň ďalšími zo Zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovu následné nepretržité omeškanie dlhšie do 90 dní; ide o zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko Zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. K potrebe osobitnej výzvy realizovanej mimo výzvy na zaplatenie (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) a mimo výzvy obsiahnutej v oznámení o vyhlásení predčasnej splatnosti rozhodnutie R 60/2018 mlčí. Odvolací súd sa tak v zmysle vyššie uvedeného priklonil k záverom uvedeným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/266/2020 zo dňa 31. 3. 2022, v zmysle ktorých obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. S uvedenými závermi sa stotožnil v celom rozsahu dovolací súd aj v uznesení sp. zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27. 10. 2022; ide o právny záver opakovane vyslovený vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu. Navyše, najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/266/2020 vychádzal z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/26/2017; najvyšší súd vyslovil, že prvá veta (ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.) definuje dve takéto podmienky, z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou je nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd uzatvoril, že úvaha o postúpení pohľadávky banky inému subjektu, pokiaľ má byť takéto postúpenie zákonné (platné), musí nasledovať až po tom, ako dôjde k zosplatneniu úveru (vyhláseniu úveru za predčasne splatný); z uvedeného pri zohľadnení princípov právnej logiky vyplýva, že k výzve, ktorá by napĺňala dikciu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. môže dôjsť až potom, ako je dlžníkovi oznámené predčasné zosplatnenie úveru. Odvolací súd tak považoval závery vyslovené v rozhodnutí sp. zn. 9Cdo/165/2022 za závery ojedinelé; rozporné so závermi opakovane vyslovenými vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu. Napokon odvolací súd zdôrazňuje príklon k záverom vyplývajúcim z rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/266/2020 aj z dôvodov, že taký výklad je súladný s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských veciach. Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách poskytuje ochranu klientom banky (a teda aj spotrebiteľom); jeho cieľom a účelom je umožniť klientovi, aby po upozornení na právo veriteľa postúpiť pohľadávku na iný, hoci aj nebankový subjekt (nepodliehajúci dozoru Národnej banky Slovenska), mal možnosť tomuto postupu účinne zabrániť tým, že vo výzve vyčíslenú výšku pohľadávky dodatočne uhradí. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v spotrebiteľských sporoch je nevyhnutné totiž aplikovať v spojení s ustanovením § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. (o možnosti postúpenia iba splatnej pohľadávky), ktoré bolo do právneho poriadku Slovenskej republiky zavedené v záujme ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany zmluvného vzťahu založeného zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Z vyššie uvedenej argumentácie vyplýva, že odvolací súd nesúhlasí so všetkými závermi súdu prvej inštancie; tento záver však nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie považoval predčasné zosplatnenie úveru za platné; rozhodnutie o absencii aktívnej vecnej legitimácie žalobcu založil

na závere, že absentuje výzva na zaplatenie daná v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.

2.3. Odvolací súd poukázal na vývoj rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky; najmä na rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25. 1. 2024 a sp. zn. 1Cdo/123/2022 zo dňa 31. 1. 2024. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/2/2023 dospel k záveru, že v prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby v tomto zosplatnení presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatnil celý dlh. Naproti tomu najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 vyslovil, že sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá.

2.4. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobkyne žalovaného vyzval na zaplatenie dlžnej sumy s upozornením na možnosť zosplatnenia listinou označenou ako Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru. Odvolací súd nemal pochybnosť, že uvedená listina je výzvou predpokladanou ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ako predpoklad pre možné platné predčasné zosplatnenie úveru. Z obsahu listiny je zrejmé, že veriteľ špecifikuje výšku uplatnenej pohľadávky na sumu 583,74 eura, z toho istina vo výške 547,59 eura, poplatkov vo výške 36,15 eura, so sankčným úrokom za každý deň omeškania vo výške 0,08 eura. Výzva na splatenie dlžnej časti úveru obsahuje upozornenie na možnosť zosplatnenia v prípade nezaplatenia dlžnej sumy. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zvažuje zosplatnenie, absentuje. Odvolací súd tiež uviedol, že z listiny označenej ako Výzva na úhradu dlžnej sumy (zo dňa 25. 2. 2016) vyplýva, že ňou veriteľ klientovi (žalovanému) oznamuje, že z dôvodu, že svojím konaním podstatným spôsobom porušil ustanovenia Zmluvy o úvere, stala sa úverová pohľadávka k 25. 2. 2016 predčasne splatnou v celom rozsahu. Veriteľ (banka) vyčíslil pohľadávku na výšku 4 823,49 eura, z toho dlžná istina 4 437,42 eura, úrok 346,42 eura, poplatky za upomienky 39,65 eura. Obsahom listiny je aj výzva na úhradu dlžnej sumy v lehote 10 dní a upozornenie, že v prípade, že uvedená lehota nebude dodržaná, banka pristúpi k vymáhaniu dlžnej sumy súdnou cestou, podaním žaloby na rozhodcovský súd a následne podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplatneniu, absentuje. Odvolací súd sa v prípade uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ zosplatnil poskytnutý úver stotožnil so závermi uvedenými v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/2/2023 a dospel k záveru, že neuvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zosplatnil dlh v listine, ktorou veriteľ oznámil predčasné zosplatnenie úveru a ani vo výzve na zaplatenie, realizovanej v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, má za následok neplatné zosplatnenie úveru. V tomto smere odvolací súd poukázal na skutočnosť, že ustanovenie § 53 ods. 9 a ani ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka neustanovuje ako náležitosť výzvy na zaplatenie alebo oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zosplatnil dlh. Nemožno však opomenúť všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch; právny úkon sa musí urobiť určite, inak je neplatný. Zosplatnenie úveru má totiž vážne následky pre strany úverového vzťahu; dochádza k zmene práv a povinností strán úverového vzťahu; zosplatnenie úveru má pre veriteľa následok, že nemusí žiadať len o zaplatenie splátok podľa splátkového kalendára, ale môže voči dlžníkovi uplatniť nárok na zaplatenie celej sumy poskytnutého a nesplateného úveru vrátane príslušenstva; pre dlžníka zosplatnenie znamená stratu výhody splátok. So zosplatnením je spojená otázka uplatniteľnosti pohľadávky na súde s tomu zodpovedajúcimi prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany, ktorú môžu strany sporu v konaní pred súdom využiť, vrátane možnej námietky premlčania; v prípade postúpenia pohľadávky obrany spočívajúcej v tvrdení o absencii aktívnej vecnej legitímácie a v konečnom dôsledku aj obrany spočívajúcej v tvrdení, že pre splátku, pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplatneniu, neboli splnené zákonné podmienky pre vyhlásenie úveru za predčasne splatný, z dôvodu nedodržania podmienok pre zosplatnenie vyplývajúcich z ustanovenia § 53 ods.9 v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, vyplýva z požiadavky ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany sporu. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ dlh mieni zosplatniť už vo výzve na zaplatenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, resp. v oznámení o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru totiž spotrebiteľovi

poskytuje na jednej strane právnu istotu, že vec bude spravodlivo rozhodnutá; uvedenie splátky, pre ktorú sa dlh zosplatňuje má za následok pre spotrebiteľa presvedčivé východiská k procesnej obrane. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplatňuje totiž veriteľovi následne neumožňuje dotvárať skutkový stav takým spôsobom, aby bolo možné polemizovať, pre ktorú splátku veriteľ k zosplatneniu pristúpil, pokiaľ pohľadávku zosplatnil platne. Uvedenie splátky, pre ktorú došlo k predčasnemu zosplatneniu úveru pri aplikácii podmienok uvedených v ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, dáva jednoznačnú odpoveď na otázku, či veriteľ úver predčasne zosplatnil platne. Bez uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ dlh mieni zosplatniť nie je výzva na zaplatenie dostatočne určitá a bez uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplatnil, nie je dostatočne určitý ani právny úkon, ktorým veriteľ realizoval predčasné zosplatnenie úveru. Právnym následkom neplatného zosplatnenia je neplatnosť postúpenia pohľadávky s poukazom na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v spojení s ustanovením § 17 ods.1 zákona č.129/2010 Z. z.; vzhľadom na termín konečnej splatnosti (10. 6. 2019) je zrejmé, že k postúpeniu pohľadávky (20. 6. 2018) došlo pred termínom konečnej splatnosti a nejde o pohľadávku, ktorá sa stala splatnou. Jediným záverom je tak záver o absencii aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v dôsledku, že sa platne nestal veriteľom pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere (Zmluva o úvere konsolidácia) uzavretej medzi veriteľom Poštová banka a. s. (teraz 365.bank a. s.) a žalovaným zo dňa 4. 6. 2013.

3 . Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Nestotožnila sa so záverom odvolacieho súdu, že z dôvodu neurčitosti (výzvy - upozornenia) ako právneho úkonu, v dôsledku čoho je jednostranný právny úkon veriteľa neplatný, možno hovoriť o absencii kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ a teda, že neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru. Dovolateľka formulovala právnu otázku A: „či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ náležitosťou takéhoto právneho úkonu, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť tohto právneho úkonu“.

3.1. Poukázala na rozdielnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o totožnej otázke; v rozhodnutí z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022 najvyšší súd zastával názor: „Veriteľ má právo vyhlásiť predčasnú splatnosť dlhu deň po tom, keď sa niektorá splátka dostane do omeškania aspoň tri mesiace. Premlčacia doba pri zosplatnení celého dlhu nemôže závisieť od vôle veriteľa (teda od toho, či právo vyhlásiť predčasnú splatnosť celého dlhu využije už v prvý deň alebo až v 30. deň po naplnení zákonných predpokladov). Podstata ustanovenia § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka (dôvod, pre ktorý tu zákonodarcu stanovil začatie plynutia premlčacej doby odlišne od všeobecného pravidla actio nata, ustanoveného v § 101) je v tom, že plynutie premlčacej doby by nemalo byť výlučne na vôli veriteľa. Pokiaľ teda veriteľ môže jednostranným právnym úkonom vyvolať možnosť uplatniť svoj nárok na súde, je potrebné, aby mu plynula premlčacia doba bez ohľadu na to, kedy toto právo využije. Napokon, toto právo sa mu zo zákona obnovuje pri každej ďalšej nezaplatenej splátke, ktorá sa dostane do omeškania viac ako tri mesiace a pri každej splátke je potrebné po troch mesiacoch a jednom dni omeškania začať počítať novú premlčaciu dobu na potenciálne zosplatnený dlh... Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Dovolací súd tiež nepovažuje za potrebné na tomto mieste viesť polemiku o tom, či je určenie splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie, skutkovou alebo právnou otázkou (skutkovou otázkou nesporne je označenie takejto splátky vo výzve na zaplatenie alebo v samotnom zosplatnení, ak však tieto listiny vymedzenie relevantnej splátky neobsahujú, je jej určenie na účely začatia počítania premlčacej doby len právnym konštruktom). Považuje však za vhodné uviesť, že pokiaľ sa vykonaným dokazovaním nepreukáže opak, treba vychádzať z princípu racionálneho správania účastníkov zmluvných vzťahov, ktorí konajú v súlade so zákonom, a teda vzhľadom na ustanovenie § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka je potrebné predpokladať, že zosplatnenie bolo vyvolané tou splátkou, ktorá bola v čase zosplatnenia tri mesiace po

splatnosti.“

3.2. Žalobkyňa je názoru, že odvolací súd sa odklonil aj od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu - a to právnej otázky, pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ak je dlžníkom spotrebiteľ v prípade, ak došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ.

3.3. Žalobkyňa poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2022, sp. zn. 5Cdo/224/2021 kde najvyšší súd zastával názor: „Najvyšší súd po zhrnutí významných právnych hľadísk vzťahujúcich sa na danú vec uzatvára, že podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát (§ 101 Občianskeho zákonníka). V kontexte uvedeného najvyšší súd záverom konštatuje, že nie je možné považovať za správny právny názor dovolacieho súdu (a tiež súdu prvej inštancie), že v spotrebiteľských vzťahoch premlčacia doba celého zosplatneného dlhu plyní od zročnosti nesplnenej splátky, kvôli ktorej veriteľ využil svoje právo žiadať predčasné splatenie.“

3.4. Poukázala tiež na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2022, sp. zn. 7Cdo/268/2020 (publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2023 vo veciach občianskoprávných pod č. R 29/2023) podľa ktorého: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh“.

3.5 Je názoru, že dovolací súd pristupuje k výkladu ust. § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ odlišne od právneho posúdenia krajského súdu, kedy vo vyššie citovaných uzneseniach uzavrel, že v spotrebiteľských sporoch veriteľ môže vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky, ktorá mimoriadnemu zosplatneniu predchádza po dobu troch (3) mesiacov, avšak na účely premlčania podľa ust. § 103 OZ začne plynúť premlčacia doba až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh.

3.6. Žalobkyňa konštatovala, že veriteľ nie je povinný vedieť správne právne posúdiť, pre nesplnenie ktorej splátky uplatňuje právo podľa § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ a jeho úlohou je len sledovať splnenie týchto podmienok a ak toto právo uplatní po splnení týchto podmienok, je tento úkon jednoznačne platný a to bez ohľadu na to, či veriteľ stanovil „splátku“ pre nesplnenie ktorej sa domnieva, že došlo k uplatneniu tohto práva, nakoľko toto nevyplyva z právnych predpisov a je šikanózne, keďže veriteľ je povinný skutkovo vymedziť stav, avšak právne posúdenie (pričom určenie, pre nesplnenie ktorej splátky napokon došlo k uplatneniu uvedeného práva je výlučne právnym posúdením) je už výhradne vecou súdu. Obdobne vo veciach, v ktorých sa riešilo, pre ktorú splátku bol veriteľ oprávnený zosplatniť úver a od kedy je potrebné počítat začiatok premlčacej doby v spotrebiteľských veciach, bolo rozhodnuté aj v uzneseniach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky so sp. zn. 7Cdo/268/2020, 4Cdo/201/2022, 1Cdo/53/2021, 4Cdo/231/2021, 9Cdo/368/2021, 4Cdo/23/2021, 2Cdo/332/2021, 6Cdo/71/2022, 2Cdo/272/2021, 1Cdo/61/2022, 4Cdo/250/2021, 4Cdo/262/2021, 2Cdo/298/2021, 4Cdo/221/2022, 6Cdo/64/2021, 9Cdo/98/2022, 1Cdo/143/2022, 6Cdo/87/2023, ktoré podľa názoru žalobkyne predstavujú ustálenú judikatúru dovolacieho súdu a od ktorej sa odvolací súd odklonil. Tiež poukázala na viaceré rozhodnutia krajských súdov.

3.7. Dovolateľka uviedla, že žalovaný sa pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru omeškal (viac

ako tri mesiace) s úhradou dohodnutých mesačných splátok riadne a včas a bol opakovane vyzývaný k úhrade omeškaných splátok úveru, a to okrem iných výziev aj výzvou zo dňa 2. 2. 2016 (ku ktorej žalobca priložil aj poštovú obálku preukazujúcu doručovanie do dispozičnej sféry žalovaného), v ktorej bol upozornený na oprávnenie banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v prípade, ak dlžnú sumu neuhradí do 15 dní od doručenia tejto výzvy. Následne - v súlade s ust. § 565 OZ (za súčasného splnenia podmienok podľa § 53 ods. 9 OZ) postupca podaním zo dňa 25. 2. 2016 označeným ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“ uplatnil právo na zaplatenie všetkých splátok pre neplnenie splátkového kalendára, v dôsledku čoho sa stal úver splatným v celom rozsahu. Žalobkyňa zastáva právny názor, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti konkrétne, ktorá splátka mimoriadnu splatnosť vyvolala. Postupcovi, resp. žalobkyni žiadna právna norma neukladala povinnosť v podaní zo dňa 2. 2. 2016 (výzva pred zosplatením) ani v podaní zo dňa 25. 2. 2016 (zosplatňujúca výzva) uviesť splátku, pre ktorú k tomuto zosplateniu aj došlo.

3.8. Žalobkyňa prípustnosť dovolania vyvodzovala tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a to právnej otázky B.: „či ustanovenie § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. platnom v čase postúpenia pohľadávky predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne či touto výzvou (ne)môže byť výzva vyhlasujúca (predčasnú) splatnosť úveru (tzv. zosplatenie); keďže táto predpoklad samostatnej výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. podľa krajského súdu nespĺňa“.

3.9. Právny záver, že podanie, ktorým sa vyhlásila mimoriadna splatnosť pohľadávky môže byť kvalifikovanou výzvou aj podľa ustanovenia § 92 ods. 8 cit. zákona o bankách, resp. že toto ustanovenie nevyžaduje samostatnú a výlučnú formu písomnej výzvy ani žiadne osobitné náležitosti výzvy, výslovne uzavrel najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 9Cdo/165/2022, v ktorom odkázal na totožné závery aj v rozhodnutí najvyššieho súdu so sp. zn. 7Cdo/191/2021 z 30. júna 2022, v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/154/2022 z 27. februára 2024, v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/4/2020 z 25. mája 2022 od ktorých nie je dôvod sa odchýliť. Z bližšie citovaných záverov rôznych senátov dovolacieho súdu (ale aj rozhodnutí krajských súdov) má vyplývať, že výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 OZ, ale aj výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti. Tiež dovolateľka dodala, že ani rozhodnutia najvyššieho súdu nevyžadujú, aby výzva podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách bola kvalifikovaná (napr. rozsudok zo dňa 28. 3. 2018, sp. zn. 7Cdo/26/2017; uznesenie zo dňa 25. 5. 2022 sp. zn. 1Cdo/4/2020; rozsudok z 24. 4. 2018 sp. zn. 1Cdo/147/2017 - R 60/2018; rozsudok zo dňa 29. 3. 2022 sp. zn. 8Cdo/139/2020). Je názoru, že zo záverov (rôznych senátov) dovolacieho súdu vyplýva, že výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva o vyhlásení (predčasnej) splatnosti, teda zosplatňujúca výzva.

3.10. Dovolateľka je názoru, že rozsudok odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pokiaľ ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách vyložil spôsobom, že k výzve banky vyžadoval osobitné a nešpecifikované podmienky, ktoré však z tohto zákonného ustanovenia nevyplývajú. Dovolateľka trvala na tom, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách pojednáva o akejkoľvek písomnej výzve banky, bez osobitných náležitostí, pričom k interpretačným odlišnostiam tohto ustanovenia dochádza len cez spotrebiteľský charakter sporu, čo je v rozpore s úmyslom zákonodarcu. Konštatovala, že pri riešení jednej právnej otázky A. sa krajský súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (náležitosť výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ) a druhú právnu otázku B. (náležitosť výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Žiadala rozsudky súdov nižších inštancií zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP),

bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, lebo pri jej riešení ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich rozdielnom rozhodovaní.

11. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

12. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo

dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu netvorí jediné relevantné rozhodnutie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke (nepublikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), ktoré z povahy veci nemôže predstavovať otázku vyriešenia, teda takú otázku, o ktorej existuje ustálená rozhodovacia prax, pretože sa nejedná o tzv. judikát publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ani o prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu (porovnaj tiež nálež Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 459/2022). Z uvedených východísk možno rezumovať najmä to, že ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu netvorí jediné uznesenie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke vo veci sp. zn. 1Cdo/123/2022 z 30. januára 2024. Ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít netvorí ani rozhodnutia odvolacích (krajských) súdov v obdobných veciach v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP.

13. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP s výhradou, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia výkladu ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka v otázke A: „či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ náležitou takéhoto právneho úkonu, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť tohto právneho úkonu“. Odklon právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodňuje dovolateľka poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/123/2022 z 30. 01. 2024. V danej veci najvyšší súd uviedol: „Veriteľ má právo vyhlásiť predčasnú splatnosť dlhu deň po tom, keď sa niektorá splátka dostane do omeškania aspoň tri mesiace. Premlčacia doba pri zosplatnení celého dlhu nemôže závisieť od vôle veriteľa (teda od toho, či právo vyhlásiť predčasnú splatnosť celého dlhu využije už v prvý deň alebo až v 30. deň po naplnení zákonných predpokladov). Podstata ustanovenia § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka (dôvod, pre ktorý tu zákonodarcu stanovil začatie plynutia premlčacej doby odlišne od všeobecného pravidla actio nata, ustanoveného v § 101) je v tom, že plynutie premlčacej doby by nemalo byť výlučne na vôli veriteľa. Pokiaľ teda veriteľ môže jednostranným právnym úkonom vyvolať možnosť uplatniť svoj nárok na súde, je potrebné, aby mu plynula premlčacia doba bez ohľadu na to, kedy toto právo využije. Napokon, toto právo sa mu zo zákona obnovuje pri každej ďalšej nezaplatenej splátke, ktorá sa dostane do omeškania viac ako tri mesiace a pri každej splátke je potrebné po troch mesiacoch a jednom dni omeškania začať počítať novú premlčaciu dobu na potenciálne zosplatnený dlh... Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Dovolací súd tiež nepovažuje za potrebné na tomto mieste viesť polemiku o tom, či je určenie splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie, skutkovou alebo právnou otázkou (skutkovou otázkou nesporne je označenie takejto splátky vo výzve na zaplatenie alebo v samotnom zosplatnení, ak však tieto listiny vymedzenie relevantnej splátky neobsahujú, je jej určenie na účely začatia počítania premlčacej doby len právnym konštruktom). Považuje však za vhodné uviesť, že pokiaľ sa vykonaným dokazovaním nepreukáže opak, treba vychádzať z princípu racionálneho správania účastníkov zmluvných vzťahov, ktorí konajú v súlade so zákonom, a teda vzhľadom na ustanovenie § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka je potrebné predpokladať, že zosplatnenie bolo vyvolané tou splátkou, ktorá bola v čase zosplatnenia tri mesiace po splatnosti.“

14. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že pre neprípustnosť dovolacích otázok v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022, na ktoré poukazovala dovolateľka, najvyšší súd meritórne nastolenú právnu otázku neriešil. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 právny názor o nadbytočnosti konkretizácie omeškanej splátky vo výzve či oznámení o zosplatnení vyslovil len ako protiargument k nie pre vec rozhodujúcej argumentácii dovolateľov o špecifikácii omeškanej splátky ako podmienky platnosti zosplatnenia. Uvedené akcentoval Ústavný súd Slovenskej republiky nasledovne: „ (...) len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, ktoré hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí dovolacieho súdu, nemožno považovať za záväzné právne názory, keďže neboli dôvodom, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť.“ (porovnaj sp. zn. III. ÚS 157/2025).

15. Vychádzajúc z dovolateľkou formulovanej právnej otázky, poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť, dovolací súd preto uzatvára, že v prípade dovolateľkou nastolenej otázky A: „či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ náležitosťou takéhoto právneho úkonu, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť tohto právneho úkonu“, ide o právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania dňa 4. 11. 2024 nebola dovolacím súdom judikatúrne vyriešená.

16. Dovolací súd v kontexte uvedeného upriamuje pozornosť na skutočnosť, že iný senát najvyššieho súdu (6C) vo svojom uznesení z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022, po rozbere relevantných právnych ustanovení, § 37 ods. 1 OZ, § 565 vety prvej OZ a § 53 ods. 9 OZ pri posudzovaní rovnako formulovanej otázky ako v preskúmvanej veci dospel k záveru, že „ (...) ak právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže zmluvný partner spotrebiteľa využiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (kde inak špeciálna úprava z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka spôsobuje v drvivšej väčšine prípadov vrátane všetkých dojednaní o splátkach s mesačnou a kratšou frekvenciou nepoužiteľnosť všeobecnej úpravy z § 565 vety druhej Občianskeho zákonníka o možnosti použitia práva veriteľom najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) a takému využitiu má (musí) predchádzať upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch v zákone ustanovených lehôt). Na právny úkon nekonkretizujúci splátku preto je dôvod nazerať ako na úkon zákon obchádzajúci (nakolko napriek nezakotveniu výslovnej zákonnej požiadavky na takúto náležitosť jej absencia spôsobuje nedodržanie účelu úpravy, ktorým je možnosť overenia si splnenia požiadaviek slúžiacich zvýšenej ochrane spotrebiteľa) a i nedostatočne určitý, v oboch prípadoch sankcionovaný neplatnosťou (či už podľa § 39 alebo § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“. Z týchto dôvodov senát najvyššieho súdu 6C argumenty dovolateľky na podporu jej tvrdenia o neexistencii žiadneho právneho podkladu pre vyžadovanie uvedenia konkretizácie splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu (v žiadosti o jednorazové splatenie, resp. v upozornení na hodlané využitie práva tejto predchádzajúcim) nepovažoval za udržateľné.

17. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania, dovolací súd konštatuje, že medzičasom Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí konanom 04. júna 2025 prijalo uznesenie najvyššieho súdu z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022 ako judikát, publikovaný pod č. R 34/2025 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2025, ktorého právna veta znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“.

18. So zreteľom na doposiaľ uvedené dovolací súd konštatuje, že pri riešení dovolateľkou nastolenej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo odvolacím súdom k

nesprávneho právneho posúdeniu veci, resp. k odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

19. Odklon právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodňuje dovolateľka poukázaním aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/224/2021 z 30. 11.2022. V danej veci najvyšší súd uviedol: „Najvyšší súd po zhrnutí významných právnych hľadísk vzťahujúcich sa na danú vec uzatvára, že podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát (§ 101 Občianskeho zákonníka). V kontexte uvedeného najvyšší súd záverom konštatuje, že nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu (a tiež súdu prvej inštancie), že v spotrebiteľských vzťahoch premlčacia doba celého zosplatneného dlhu plyní od zročnosti nesplnenej splátky, kvôli ktorej veriteľ využil svoje právo žiadať predčasné splatenie.“

20. Žalobkyňa ďalej tvrdí, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku pre ktorú splátku bol veriteľ oprávnený zosplatiť úver a od kedy je potrebné počítať začiatok premlčacej doby v spotrebiteľských veciach a v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/268/2020, 4Cdo/201/2022, 1Cdo/53/2021, 4Cdo/231/2021, 9Cdo/368/2021, 4Cdo/23/2021, 2Cdo/332/2021, 6Cdo/71/2022, 2Cdo/272/2021, 1Cdo/61/2022, 4Cdo/250/2021, 4Cdo/262/2021, 2Cdo/298/2021, 4Cdo/221/2022, 6Cdo/64/2021, 9Cdo/98/2022, 1Cdo/143/2022, 6Cdo/87/2023. Odklon právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodňuje dovolateľka aj poukázaním aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/268/2020 z 29. novembra 2022 (R 29/2023). V danej veci najvyšší súd uviedol: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh.“

21. Dovolací súd poukazuje, že okresný súd dospel k záveru o platnosti zosplatnenia spotrebiteľského úveru. K uvedenému odvolací súd správne uviedol, že s týmto záverom okresného súdu v kontexte novej praxe dovolacieho súdu nesúhlasí. Odvolací súd sa v prípade uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ zosplatnil poskytnutý úver stotožnil so závermi uvedenými v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/2/2023 a dospel k záveru, že neuvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zosplatnil dlh v listine, ktorou veriteľ oznámil predčasné zosplatnenie úveru a ani vo výzve na zaplatenie, realizovanej v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, má za následok neplatné zosplatnenie úveru. Odvolací súd je názoru, že zosplatnenie úveru má vážne následky pre strany úverového vzťahu; dochádza k zmene práv a povinností strán úverového vzťahu; zosplatnenie úveru má pre veriteľa následok, že nemusí žiadať len o zaplatenie splátok podľa splátkového kalendára, ale môže voči dlžníkovi uplatniť nárok na zaplatenie celej sumy poskytnutého a nesplateného úveru vrátane príslušenstva; pre dlžníka zosplatnenie znamená stratu výhody splátok. So zosplatnením je spojená otázka uplatniteľnosti pohľadávky na súde s tomu zodpovedajúcimi prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany, ktorú môžu strany sporu v konaní pred súdom využiť, vrátane možnej námietky premlčania; v prípade postúpenia pohľadávky obrany spočívajúcej v tvrdení o absencii aktívnej vecnej legitímácie a v konečnom dôsledku aj obrany spočívajúcej v tvrdení, že pre splátku, pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplatneniu, neboli splnené zákonné podmienky pre vyhlásenie úveru za predčasne splatný, z dôvodu nedodržania podmienok pre zosplatnenie vyplývajúcich z ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka. S neuvedením splátky, pre ktorú došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, sú spojené aplikačné problémy v prípadných súdnych konaniach, kedy veritelia často modifikujú skutkový stav tak, aby podmienky pre vyhlásenie predčasnej splatnosti boli splnené; priemerný spotrebiteľ, často

nezastúpený právny zástupcom, zväčša nie je spôsobilý reálne na takúto modifikáciu skutkového stavu relevantne reagovať. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, vyplýva z požiadavky ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany sporu. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ dlh mieni zosplatiť už vo výzve na zaplatenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, resp. v oznámení o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru totiž spotrebiteľovi poskytuje na jednej strane právnu istotu, že vec bude spravodlivo rozhodnutá; uvedenie splátky, pre ktorú sa dlh zosplätňuje má za následok pre spotrebiteľa presvedčivé východiská k procesnej obrane. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplätňuje totiž veriteľovi následne neumožňuje dotvárať skutkový stav takým spôsobom, aby bolo možné polemizovať, pre ktorú splátku veriteľ k zosplateniu pristúpil, pokiaľ pohľadávku zosplätnil platne. Uvedenie splátky, pre ktorú došlo k predčasnemu zosplateniu úveru pri aplikácii podmienok uvedených v ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, dáva jednoznačnú odpoveď na otázku, či veriteľ úver predčasne zosplätnil platne. Bez uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ dlh mieni zosplatiť nie je výzva na zaplatenie dostatočne určitá a bez uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplätnil, nie je dostatočne určitý ani právny úkon, ktorým veriteľ realizoval predčasné zosplatenie úveru. Právnym následkom neplatného zosplatenia je neplatnosť postúpenia pohľadávky s poukazom na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v spojení s ustanovením § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.; vzhľadom na termín konečnej splatnosti (10. 6. 2019) je zrejmé, že k postúpeniu pohľadávky (20. 6. 2018) došlo pred termínom konečnej splatnosti a nejde o pohľadávku, ktorá sa stala splatnou. Jediným záverom je tak záver o absencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v dôsledku, že sa platne nestal veriteľom pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere (Zmluva o úvere konsolidácia) uzavretej medzi veriteľom Poštová banka a. s. (teraz 365.bank a. s.) a žalovaným zo dňa 4. 6. 2013. Dovolací súd uzatvára, že žalobkyňa nepreukázala, že je nositeľkou žalobou uplatneného nároku a prislúcha jej aktívna vecná legitímácia. A že boli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru, čo má za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky a s tým spojený nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore.

22. Dovolací súd poukazuje, že žalobkyňou zadaná právna otázka (pre ktorú splátku bol veriteľ oprávnený zosplatiť úver a od kedy je potrebné počítať začiatok premĺčacej doby v spotrebiteľských veciach) by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP iba vtedy, ak by výsledok jej riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý nebolo jej žalobe vyhovieť. Žalobkyňa ale túto otázku nastolila v inej situácii, v ktorej zamietnutie jej žaloby opodstatňoval aj samotný záver súdu, že žalobe nebolo možné vyhovieť z dôvodu, že obsahové nedostatky listiny VÝZVA resp. jej neurčitosť ako právneho úkonu, v dôsledku ktorých tento jednostranný právny úkon veriteľa - právneho predchodcu žalobkyne je neplatný, nemožno následné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru/dlhu listinou označenou ako VÝZVA z 25. 2. 2016 považovať za platné a účinné a žalobkyňa nepreukázala, že jej prislúcha aktívna vecná legitímácia. Predmetná „dovolacia“ otázka sa teda v okolnostiach tohto dovolacieho konania netýkala takého záveru, výlučne na ktorom spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie. Takto dovolateľkou nastolená otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia.

23. Dovolateľka v preskúmvanej veci k dôvodnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu v danom spore záviselo od vyriešenia právnej otázky výkladu § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, „či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách v platnom v čase postúpenia pohľadávky predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne či touto výzvou (ne)môže byť výzva vyhlasujúca (predčasnú) splatnosť úveru (tzv. zosplatenie); keďže táto predpoklad samostatnej výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. podľa krajského súdu nespĺňa“. Je názoru, že táto otázka je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne (sp. zn. 9Cdo/165/2022, 7Cdo/191/2021, 1Cdo/154/2022, 1Cdo/4/2020, 8Cdo/169/2020, ale aj 7Cdo/26/2017, 1Cdo/4/2020, 1Cdo/147/2017, 8Cdo/139/2020).

24. Vychádzajúc z dovolateľkou formulovanej právnej otázky (a poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť) dospel dovolací súd k záveru, že ide o právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre právne posúdenie

sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania nebola dovolacím súdom definitívne vyriešená a pokiaľ sa k nej dovolací súd aj nemeritórne vyjadroval, nebol zjednotený na podstate jej právneho posúdenia (viď rozhodnutia z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020 a sp. zn. 4Cdo/75/2020 z 27. októbra 2022 verzus rozhodnutia z 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo/165/2022, sp. zn. 8Cdo/139/2020 z 29. marca 2022, sp. zn. 7Cdo/191/2021 z 30. júna 2022 a sp. zn. 1Cdo/4/2020 z 25. mája 2022).

25. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť dovolací súd konštatuje, že medzičasom Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v rozhodnutí z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025, po rozbere relevantných právnych ustanovení, a to § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona o bankách, § 17 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, pri posudzovaní obdobne formulovanej otázky ako v preskúmvanej veci dospel k záveru, že „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný“.

26. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania dovolací súd konštatuje, že žalobkyňou nastolená otázka už bola veľkým senátom najvyššieho súdu vyriešená, pričom právny názor vyjadrený veľkým senátom je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP). K retrospektívnym účinkom judikatúry dovolací súd vyjadruje vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/223/2016, 3Cdo/198/2017, 9Cdo/67/2020, 7Cdo/20/2021) priebežne stabilný názor, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza.

27. So zreteľom na doposiaľ uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade pri riešení dovolateľkou nastolených právnych otázok, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci resp. odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne, ktorým namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.